

Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Mae'n ofynnol i'r Cyngor (dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010) i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl gyda nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Mae gan y Cyngor hefyd ddyletswyddau cyffredinol ychwanegol i sicrhau tegwch a meithrin perthnasau da. Rhaid felly gwneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl gyda nodwedd gwarchoddedig).

1 Manylion

1.1 Beth yw enw'r polisi / gwasanaeth dan sylw?

Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-24

1.2 Beth ydi pwrpas y polisi/gwasanaeth sy'n cael ei greu neu ei newid? Pa newidiadau sy'n cael eu hystyried?

Pwrpas y Cynllun ydi lleihau anghydraddoldeb rhwng pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig a phobl sydd heb y nodweddion hynny yn unol â'r ddyletswydd dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a dymuniad y Cabinet.

1.3 Pwy sy'n gyfrifol am yr asesiad yma?

Delyth G Williams, Swyddog Polisi a Chydraddoldeb

1.4 Pryd wnaethoch chi gychwyn yr asesiad? Pa fersiwn yw hwn?

Wedi ei gychwyn 27 Chwefror 2019
Fersiwn 2 wedi ei gychwyn 26 Medi 2019

2) Gweithredu

2.1 Pwy yw'r partneriaid fydd yn rhaid gweithio gyda nhw i wneud yr asesiad yma?

- Grŵp Craidd Cydraddoldeb,
- Y Cyhoedd, yn arbennig pobl gyda nodweddion gwarchoddedig penodol,
- Cabinet ac Aelodau Etholedig Cyngor Gwynedd.

2.2 Pa gamau ydych chi wedi ei gymryd i ymgysylltu gyda pobl gyda nodweddion gwarchoddedig?

Cynhaliwyd dau sesiwn cychwynnol gyda'r Grŵp Craidd Cydraddoldeb. Y Cynllun yw ymateb y Cyngor i'w sylwadau.

2.3 Beth oedd canlyniad yr ymgysylltu?

Cododd y Grŵp Craidd Cydraddoldeb nifer o faterion oedd angen sylw yn y meysydd canlynol:

Addysg:

- Dyluniad ysgolion newydd
- Adnoddau a hyfforddiant cydraddoldeb i staff
- Bwlio ac aflonyddu

Gwasanaethau Cymdeithasol a Iechyd:

- Integreiddio gwasanaethau, yn enwedig mewn rheolaeth, er mwyn osgoi dyblygu
- Mwy o gefnogaeth i bobl a chyflyrau iechyd meddwl
- Gwell atal drwy ragnodi cymdeithasol

Cyfiawnder a Diogelwch Cymdeithasol:

- Aflonyddu a throsedd casineb
- Cynllun Lleuedd Diogel (lleoliadau gall pobl eu defnyddio os ydynt yn teimlo dan fygythiad)

Cyfranogiad:

- Asesu effaith ar gydraddoldeb
- Gwella mynediad at drafnidiaeth cyhoeddus
- Parcio anghyfreithlon – e.e. mewn arosfannau bws ac ar draws cerbiau gostyngol
- Toiledau ac ystafelloedd newid yn addas i bawb

Safonau byw:

- Lleihau rhwystrau biwrocraidd ac oedi yn y systemau addasiadau tai

Cyflogaeth:

- Mynediad i waith i bobl anabl
- Gwella hyfforddiant cydraddoldeb i staff
- Prentisiaethau pwrpasol
- Contractau a bylchau cyflog

2.4 Ar sail pa dystiolaeth arall ydych chi'n gweithredu?

O edrych ar y materion uchod adnabuwyd fod y rhan fwyaf ohonynt yn faterion gweithredol yn perthyn i'r Adrannau. Penderfynwyd mai'r ffordd orau o'u cyfarch fyddai cymryd cam yn ôl ac edrych ar systemau mewnol y Cyngor er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud gwahaniaeth ar draws waith y Cyngor, nid y pethau a adnabuwyd yn unig.

Y prif ffynonellau gwybodaeth a ddefnyddiwyd ydi:

[‘A yw Cymru'n Decach? 2018’](#) (adroddiad cyflwr-y-genedl diweddaraf y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol)

Adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ar ymateb Awdurdodau Cymru i'r Ddyletswydd Gyffredinol

Dogfen Data Rhanbarthol

Gwybodaeth a gasglwyd o arolygon blaenorol

Aseiad Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn
<https://www.llesiantgwyneddamon.org/cy/>

2.5 Oes yna unrhyw flychau yn y dystiolaeth sydd angen ei gasglu?

Mae angen gwneud ymgynghoriad ehangach ar y Cynllun er mwyn i bawb sydd eisiau mynegi barn gael gwneud hynny. Bwriedir gwneud hynny rhwng mis Rhagfyr 2019 a Chwefror 2020. Byddwn yn cymryd camau i sicrhau y bydd pobl sydd ddim fel arfer yn ymateb i ymgynghoriadau yn cael y cyfle i wneud hynny.

3) Adnabod yr Effaith

3.1 Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r effaith fydd unrhyw newidiadau'n ei gael ar bobl gyda nodweddion gwarchoddedig isod. Beth yw'r effaith fydd y polisi/gwasanaeth newydd neu'r newidiadau arfaethedig yn ei gael ar bobl gyda'r nodweddion hyn? Mae croeso i chwi ychwanegu nodweddion eraill os ydych chi'n dymuno.

Nodweddion	Sut fath o effaith? *	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Positif	<p>Bwriad y Cynllun yw sicrhau fod ymwybyddiaeth o anghenion pobl â nodweddion gwarchoddedig yn cael eu gwreiddio'n ddwfn o fewn gwaith y Cyngor. Gan fod pawb hefo nodweddion megis hil, oedran a rhyw bydd hyn yn sicrhau fod gwasanaethau'n cael eu gwella ar gyfer pawb o bobl Gwynedd. Wedi dweud hynny, bydd angen rhoi mwy o sylw i rai carfannau na'u gilydd, ac felly byddent yn elwa mwy.</p> <p>Byddwn yn gwneud Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb ar y gwahanol brosiectau o fewn y Cynllun a bydd y gwaith o ymgysylltu a chasglu gwybodaeth sydd wedi ei nodi yn y Cynllun yn greiddiol i hynny.</p>
Yr iaith Gymraeg	Positif	
Anabledd	Positif	
Rhyw	Positif	
Oedran	Positif	
Cyfeiriadedd rhywiol	Positif	
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Positif	
Ailbennu rhywedd	Positif	
Beichiogrwydd a mamolaeth	Positif	
Priodas a phartneriaeth sifil	Positif	

3.2 Mae'n ddyletswydd ar y Cyngor dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i gyfrannu'n bositif i gymdeithas decach trwy hybu cydraddoldeb a pherthynas dda yn ei weithgareddau ym meysydd oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, hil, trawsrywedd, anabledd a beichiogrwydd a mamolaeth. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r ffordd mae unrhyw newid yn effeithio'r dyletswyddau yma.

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	A yw'n cael effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth	Ydi	<p>Mae tystiolaeth y Grŵp Craidd Cydraddoldeb wedi dangos fod pryder gan yr aelodaeth am rai o'n gwasanaethau, ac felly, o'i weithredu'n iawn, bydd y Cynllun Gweithredu'n ymdrin a hyn. Byddwn yn casglu gwybodaeth a bydd yn rhoi gwybod i ni os oes camwahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth yn digwydd er mwyn gweithredu arno.</p> <p>Cyn hynny, byddwn wrth gwrs yn casglu mwy o wybodaeth trwy'r ymgynghoriad ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac yn gweithredu arno.</p>
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	<p>Bwriad y Cynllun yw gweithio tuag at sicrhau tegwch i bawb. Mae tystiolaeth y Grŵp Craidd Cydraddoldeb yn dangos fod gennym waith i'w wneud i'r perwyl yma. Byddwn felly'n casglu tystiolaeth pellach, yn unol â Phwyntiau Gweithredu'r Cynllun, ac yn gweithredu ar y canlyniad. Mae gennym hefyd Pwyntiau Gweithredu sy'n cychwyn ar y gwaith.</p> <p>Cyn hynny, byddwn wrth gwrs yn casglu gwybodaeth trwy'r ymgynghoriad ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac yn gweithredu arno. Byddwn yn gwneud asesiad pellach i mewn i'r ymgysylltiad er mwyn sicrhau fod cymaint o bobl a phosib yn gallu cymryd rhan.</p>
Meithrin perthnasau da	Ydi	<p>Mae perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd gwarchoddedig a phobl nad ydynt yn ei rannu yn dod o sicrhau tegwch i bawb. Trwy wneud yr hyn sydd wedi ei ddweud uchod, a gweithredu'n bositif tuag at rhai nodweddion, byddwn yn sicrhau y bydd ei gwasanaethau yn deg.</p>

4) Dadansoddi'r canlyniadau

4.1 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, bositif ar unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Bwriad Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Gwynedd yw gwneud effaith sylweddol, bositif ar fywydau pobl Gwynedd sy'n defnyddio ein gwasanaethau a hefyd ein staff. Bydd yr ymgysylltiad ar y Cynllun yn rhoi cymorth i ni adnabod unrhyw faterion sydd heb eu cyfarch.

4.2 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, negyddol ar unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Nid ydym wedi adnabod unrhyw effeithiau negyddol. Bydd yr ymgysylltiad yn gyfle i ni adnabod os oes unrhyw faterion sydd heb eu hystyried.

4.3 Beth ddylid ei wneud?

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn	X
Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	

4.4 Os yn parhau gyda'r cynllun, pa gamau fyddwch chi'n cymryd i leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Dim yn berthnasol ar hyn o bryd

4.5 Os nad ydych yn gweithredu ymhellach i ddileu neu leihau effeithiau negyddol, esboniwch pam yma.

Dim yn berthnasol ar hyn o bryd

5) Monitro

5.1 Pa gamau fyddwch chi'n gymryd i fonitro effaith ac effeithiolrwydd y polisi neu wasanaeth (cynllun gweithredu)?

Ar ôl yr ymgysylltiad byddwn yn addasu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn ôl yr angen. Bydd wedyn yn cael ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor ar gyfer ei gymeradwyo ym mis Mawrth 2020.

Byddwn yn monitro yn gyson, yn enwedig fel mae canlyniadau unrhyw waith casglu tystiolaeth yn dod i mewn. Byddwn hefyd yn gwneud Adroddiad Blynyddol yn fuan ym mhob blwyddyn ariannol i adrodd ar unrhyw gynnydd o'r flwyddyn flaenorol.

Byddwn yn gwneud Cynllun Cydraddoldeb Strategol bob pedair blynedd.